

teatre català

Any I - Núm. 3
15 Octubre 1932

30 cèntims

Teatre Català

REVISTA SETMANAL IL·LUSTRADA

16 pàgines de text :: 4 pàgines de cobertes :: Nombrosos gravats

Col·laboració dels millors escriptors i artistes

SURT ELS DISSABTES

EL NÚMERO ORDINARI VAL 30 CENTIMS

Suscripció: Catalunya 3'50 pessetes trimestre Fora de Catalunya . . . 9 pessetes semestre

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Carrer de les Tàpies, 4.-Telèfon 16264. BARCELONA

Impremta "Ràpides Valls"

Traduccions i Taquigrafs
per a tots els idiomes.
Impressions sobre el pa-
per, cartró, metall, vidre,
:: teixits, fusta, etc. ::

Tàpies, 4 Telèfon 16264 - BARCELONA

Secció de treballs comer-
cials, tant important com
la de Cartelleria, per con-
tar amb la més extensa
:: col·lecció de tipus ::

ESCOLTEU I PROTEGIU
L'EMISSORA CATALANA

E. A. J. 15

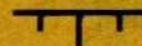
Radio Associació

Ronda Universitat, 5

Telèfon 24853

Argos de la Premsa

Rambla de St. Josep, 15 pral. - Telèfon 15897

Agència de Publicitat i Ofici-
nes d'extractes de periòdics

DIRECTOR: **Jaume Marill i Forns**

Teatre Català Romea

Companyia VILA-DAVI

Tardes dijous i dies festius,
ESPECTACLES PER A INFANTS

La volta al món en patinet

CADA DIA

DESITJADA

L'obra triomfal de JOSEP M.ª de SAGARRA

Teatre català

ANY I

BARCELONA : 15 OCTUBRE 1932

NÚM. 3

TEATRE I PATRIOTISME

No podria assegurar-ho del cert ni tampoc vull alabar-me'n; però em sembla que el qui escriu aquestes ratlles fou el primer o un dels primers que vint anys enrera va llançar el clam desesperat de què calia anar al teatre català baldament fos per patriotisme. Ho confesso amb cert rubor. El mateix, però no tant, que vaig sentir tot just deixada anar una expansió que contradeïa fonamentalment el meu criteri de què les coses deuen estimar-se per ço que valen i que una de les feines més inútils i contraproduents era, com es diu vulgarment, la de fer entrar el clau per la cabota. El dimoniet de contradicció que tots portem dins, m'objectava, però, que la importància de les coses depen molt sovint del valor que hom les hi dóna i que la tasca de persuasió i d'excitació dels ressorts més sensibles, és més aviat digna d'elogi que no pas de blasme.

Per molt que volgüem amagar-ho o dissimular-ho, la qüestió es planteja adés i ara en els següents termes: Hi ha una llei no escrita, però que es formula com un imperatiu de consciència, que m'obligui, per patriotisme, a donar el meu suport i exigeixi la meua assistència, a una cosa que em desplaui, no em satisfà o no entra en el rengle de les meves predileccions? Quin deure tinc — es pregunta el ciutadà indiferent o escarmentat — de fomentar un art que no sento,

d'aburrir-me boi pagant unes hores cada setmana, de fer bullir l'olla a un empresari que si no va a la seva viu a la lluna, d'infatuar a uns autors que no em diuen res o a uns comedians que em diuen massa?

En canvi hi ha el fet de què l'home en societat, i en societat civilitzada, i molt més quan es tracta d'un poble en plena ascensió cultural, ha d'atendre i satisfer necessitats col·lectives, d'una alta jerarquia espiritual, que no l'atenyen pas particularment.

Hi ha, és clar, el concepte clàssic del patriotisme xovinista, de xim-xim i de llustrina, comú a tots els pobles en estat de narcissisme, que obliga a cadascú a creure que la seva pàtria és la millor de totes pel sol fet d'ésser la seva, amb la mateixa lògica que el devot fanàtic d'una Verge determinada menyspreua i aporrina a les altres imatges de la Mare de Déu, que no són de la seva devoció. En nom d'aquest patriotisme buit, inflat i cridaner, de vanitat espectacular i inconsistent, hom no té dret a fer-nos empassar a la força les penses més xocants i arbitràries, ni a fer-nos llegir llibres dolents, ni assistir a un teatre disgraciós o insuls.

El vell aforisme de dret internacional: «el pabelló — la bandera — cobreix, és dir, ampara, la mercaderia», ha estat l'esca del pecat de tots els tapabruts i de tota mena de martingales i d'alcavotaries. No hi ha moviment sentimental o d'exaltació popular que no vagi seguit dels consabuts licors o llibrets de paper de fumar amb

els emblemes nacionals o l'efigie del personatge del dia i ço que és pitjor, pel nostre cas, de funcions d'homenatge i de requincalla amb l'obligat número extra d'assistència de les autoritats. A la resplendor enlluernadora, però efímera, d'aquestes solemnitats de bullicia i calderada, s'han nodrit, en plena eufòria, els projectes més arriscats, d'una grandesa gairebé còsmica, i s'han mantingut il·lusions que han tingut la durada d'un castell de focs. Hom excita i explota, alguns amb innegable bona fe, el sentimentalisme de les multituds i l'oportunitat del moment, però així com els empresaris de barraques de fira no podrien seguir amb èxit el negoci després dels dies del tot-hi-va i tot-hi-vessa de la festa major, trontollen i cauen, en definitiva, tots aquells tripijocs muntats a l'aire d'un esdeveniment i que hom vol consolidar amb continues i desesperades apel·lacions al patriotisme.

Què el poble és sovint desmemoriat i inconstant i que de sobte abandona en un dia ço que semblava estimar d'una manera sòlida i immutable? Hom retreu aquella colossal manifestació d'homenatge a Angel Guimerà, de l'any 1909, en la qual cent mil ciutadans aclamaren d'una manera entusiàstica al gran poeta i al teatre català i ben aviat els locals on el nostre art dramàtic era honorat s'omplien els dies d'estrena i de benefici i restaven quasi buits la resta de la setmana, àdhuc essent encara present i viva l'obra de la gloriosa trinitat Guimerà, Iglésias i Rossinyol, Se-

guiriem i no acabariem de contar casos paradoxals, antinomies i contradiccions, que ens farien debatre en la vasta latitud de les opinions i parers tan fàcils i abundosos en el pla d'exposició, com és difícil d'endegar-los i coordinar-los en un sentit pràctic i eficaç.

El que passa en el teatre, passa amb el llibre i amb totes les manifestacions artístiques i d'altra mena. El sentiment de superació hi és, però la continuïtat falla. Heus-aci el problema.

Bo i admetent que el nostre poble es troba encara en un període de formació i que està mancat d'aquella tradició que en altres països de cultura més densa i de continuïtat històrica gens o poc interrompuda, constitueix ço que s'enten per una « civilització » o sigui que els valors personals o d'« élite », esdevenen valors col·lectius, crec amb el bon instint del poble i quan alguna cosa no li plau és que hi ha quelcom que no pot satisfer-lo i, segurament, en la

majoria dels casos té raó.

Escalir les causes de les absències i de les desercions, és la missió obligada i necessària de tots els qui es preocupen de la nostra cultura popular. Fer les coses de bursada, a la bona de Déu, surti com surti i després ja veurem, és una feina eixorca enmanllevada a l'empirisme de les troballes providencials.

I, sobretot, abandonem d'una vegada per sempre les apellacions a un patriotisme llampanant, de dies de festa. El resultat que ens pogués donar una, varies vegades, el pagariem més tard amb escreix bo i compromentent possibilitats i enterrant il·lusions. El patriotisme que escau és el que podríem anomenar « super-patriotisme », i que no consisteix pas en una banal satisfacció d'amor propi, sinó en veure les coses en gran però mai dissociades dels interessos, necessitats i sentiments de la col·lectivitat que forma el nostre poble; els quals cal atendre, depurar i enaltir. Cal lligar afi-

nitats i afectes, no defugir cap problema, ans el contrari voler discutir-ho tot, saber-ho tot, i és precís que els nostres escriptors i artistes operin damunt la carn viva i sotjin les profunditats del nostre cos social. Solament s'atrau al poble quan se li parla de coses que entén, l'interessen o el preocupen. Tot el demés és literatura fada i ganes de perdre el temps i de crear-nos preocupacions de crisis o d'averanys, que neixen, es belluguen i cuetejen en l'estrètor de la peixera que ens havem triat, amb oblid de la mar tempestejada i inexplorada que tenim ben a la vora.

En quant a teatre-institució, és a dir, ço que s'enten per la marxa regular, sense greus entrebancs ni ensopegades, d'una empresa teatral catalana, ja hem dit que era simplement un problema d'organització, el qual comporta, naturalment, una làctica, una « savoir faire » i un sentit d'estructuració i de pols que, pel que es veu, no són pas dots d'ús comú.

Cal tenir en compte les lliçons del passat

Un nombre respectable de comentaristes han glossat per espai d'un any i mig el tema de la subvenció oficial a l'escena catalana. La decisió atribuïda als nostres governants, ha motivat parers per a tots els gustos. En donar-se la cosa com a mes segura, ha estat advertida pel conseller de Cultura de la Generalitat la impossibilitat de posar en pràctica enguany el pla d'estímul al teatre català presentat pel departament de la seva presidència. Va compresa en aquest pla la convocatòria d'un concurs per a ajudar a l'empresa o empreses que es subiectin a les condicions que es diran oportunament. Mentre la Ponència encarregada de donar eficàcia

pràctica al propòsit governamental fixa les normes a les quals la subvenció haurà de subjectar-se provarà de posar als llegidors en antecedents de la iniciativa, tan vella, gairebé, com el mateix teatre català.

La primera persona que expressà en públic la necessitat de socórrer pecuniàriament el teatre de la terra, fou Eduard Vidal i Valenciano. A l'any 1880, transcorreguts tot just tres lustres de la instauració definitiva de la nostra escena, donà Vidal i Valenciano al local del « Fomento de la Producción Española » una conferència sobre el tema: « Influència del Teatro en las Artes ». En acabar el discurs, reclamà Vidal la protecció de les

corporacions oficials per a l'art dramàtic de Catalunya. Cal afegir a honor de Vidal que esmerçà aquest quantioses energies en l'empresa d'aconseguir per a el teatre un auxili de caràcter econòmic. Essent diputat provincial, — ho fou catorze o setze anys seguits —, maldà constantment per tal d'obtenir que el Municipi i la Diputació subvencionessin el teatre català. Excuso dir que llurs gestions no reeixiren el mes mínim.

Pel temps en què Vidal feu sentir la seva veu, començà de mormolar-se que els administradors de l'Hospital de la Santa Creu, pretenien vendre el Principal. L'esdeveniment, del qual, per bé que amb intermitències,

seguí parlant-se fins a l'hora de la crema, havia d'ésser en certa manera vinculat amb les demandes de subvenció que temps a venir es produirien demandes que sense voler havien d'obstaculitzar els qui creuen que ço qui primerament s'imposa és procurar al teatre català no pas uns socors momentani i fugisser, sinó un estatge amb totes les de la llei; amb la casa, els honors i les prerrogatives adients amb l'estadant.

Un regidor, Josep M. Rufart, provà als inicis de l'any 1892 de fondre en una sola l'aspiració dels administradors de l'Hospital i la dels que clamaven protecció per a l'escena indígena. A tal fi presentà Rufart a la Comissió consistorial de Governació un projecte d'arrendament o municipalització del Principal. En els plans de Rufart, que no específic per a abreujar, entrava l'establiment d'unes càtedres de declamació catalana i la realització de temporades en idioma vernacle. La iniciativa regidoresca, no passà de la Comissió.

A l'estiu del 1894 tornà a parlar-se, primer, de la possibilitat de què l'Ajuntament subvencionés les funcions de teatre català; després, de certs treballs conduents a la fundació d'una escena catalana subvencionada. A l'any 1895, arran de la mort de Frederic Soler, es digué altre cop que s'anava a l'organització d'un teatre català oficial. L'any 1896, a l'ampar oficialment l'art dramàtic, es perdia en exploracions i sospesaments. Al desembre del 1896 sortí en una fulla quinzenal dita «Lo Regionalista» un article signat per Josep M. Llaberia en el qual era exposada la conveniència d'anar a la creació d'un Conservatori, única manera, deia l'autor, d'omplir els buits deixats pels qui foren grans intèrprets del teatre català.

Vidal Valenciano, Roca i Roca i Guimerà, s'entrevistaren el gener de 1897 amb l'Alcalde accidental, que ho era Didac de la Llave, per tal d'interessar al Municipi en la sort del teatre català. Els tres autors esmentats, parlaren a l'Alcalde de l'abatiment en que l'escena pal·lística es trobava; de la manca de

patriotisme del públic i de l'esperit excessivament utilitari de les empreses; de ço que amb referència al teatre fan «s Municipis d'altres capitals, etcètera, etcètera. Com en tot temps ha estat de llei, expressà l'Alcalde als comissionats el desig de que el teatre de Catalunya pogués alliberar-se de les nafres que el corsecaven. Vidal Valenciano, Roca i Roca i Guimerà estengueren la visita als regidors components de la Comissió de Governació als quals demanaren de secundar la bona disposició palesada per l'Alcalde.

Les converses donaren per resultat el desenterrament del projecte de Rufart. Dominà aleshores la creença de que la idea de Rufart oferia l'avantatge de deslliurar a l'Hospital d'una càrrega i d'afavorir els interessos dels autors i els comedians. L'administració de l'Hospital, amb la qual es tractà per primera vegada, demanà per l'arrendament del teatre set mil duros anuals. L'Ajuntament sollicità una rebaija. La cosa no anà mes enllà del tant en vull, tant t'en donaré. La Premsa, naturalment, començà de ficar cullerada en l'assumpte. Manuel Marinello, per exemple, s'alçà des de «Lo Teatro Regional» a favor de la llibertat i la independència del teatre de la terra, sotmès al caprici i a l'egoisme de les empreses particulars. La complanta va fer escola.

Al mes de setembre del mateix any 1897, en la cerimònia de col·locació de la primera pedra del monument a Frederic Soler, l'legi Conrad Roure un discurs al final del qual impetrà de l'Ajuntament que amparés el teatre català. Conrad Roure publicà encara en el mes de gener del 1899 a «Lo Teatro Regional» un article: «Pel nostre Teatre», en el qual advocava per la protecció oficial al teatre català. Dintre del mateix any 1899 i amb motiu de la desaparició del Liric, es tornà al projecte de teatre. A partir d'aquesta data romangueren ambdues tendències. — la que pugnavia per l'obtenció d'un auxili econòmic immediat i la preconitzadora de la possessió d'un edifici — adormides bona colla d'anys. S'encarregà de desvetllar-les Lluís Duran i Vento-

sa, regidor en aquella època; com a tal, primer signant d'una proposició presentada al Consistori demanant la creació d'un teatre municipal i la consegüent construcció d'un edifici amb les degudes condicions artístiques. La proposició de Duran, aprovada en sessió de 8 de gener, aconseguí de fer oblidar tota idea de subvenció per a pensar només que en l'edifici. De conformitat amb un dels extrems de la proposició fou nomenada una comissió de regidors encarregada de tenir cura de l'assumpte, que morí de passió d'ànim.

Al setembre de 1911 presentà Ignasi Iglésias, aleshores regidor, una nova proposició a l'Ajuntament interessant d'aquest que prengués la iniciativa de la fundació d'un teatre català. Iglésias sollicità a dit objecte la quantitat d'un milió cinc centes mil pessetes. La suma demanada per Iglésias quedà reduïda a trenta mil pessetes que serviren per a la campanya del Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans.

Pel gener de l'any 1914, fou creada una entitat dita «Associació Catalana d'Art Dramàtic». Amb la nova de la fundació arribà al públic la de què l'agrupació tenia com a objectiu primordial, promoure la construcció d'un teatre. El pla era concebut a les envistes de l'Exposició d'Indústries Elèctriques, assevalada per a l'any 1917. La conflagració que imposà l'ajornament del Certamen alterà els propòsits de l'Associació, que interessà mes tard de l'Ajuntament que mentre s'esperava a que les circumstàncies consentissin el desenvolupament integral del pla anunciat, volgués el Consistori emprendre's pel seu compte la restauració del Principal. Aquesta gestió de l'Associació Catalana d'Art Dramàtic obtingué, en principi, el vot d'una altra entitat dita «Foment del Teatre Català».

Abans de que l'Ajuntament fes conèixer la seva resposta, exhumà l'Associació Catalana d'Art Dramàtic el projecte que feia poc havia titllat ella mateixa d'inoportú. El foc clogué les gestions encaminades a l'obtenció del Principal. El pla de bastir un edifici s'allargassà fins l'any 1920. La rematada consis-

ti en un concurs d'avant-projectes de l'edifici que costà un doll de pessetes. Pagats els plànols i les maquetes presentats pels arquitectes caigué l'assumpte en l'oblid. Pot dir-se sense cap mena de temença, que fou aquest moment que acabo de rememorar, el de la màxima vibració assolida pels projectes de construcció d'un teatre. El més xocant del propòsit de l'«Associació Catalana d'Art Dramàtic», de qual bona intenció ningú pogué dubtar, fou concebre un edifici artístic i sumptuós, amb salons espaiosos, amb façana als quatre vents, amb escenari adequat per a tota mena de jocs de llum i de tramoia, i demanar-lo, precisament, en hores de completa atonia escènica; en moments en què no disposava el teatre català d'un mal empostissat on manifestar-se.

No s'havia parlat més d'alçar

teatres ni de l'atorgament de subvencions fin que en la darre-ra temporada, foren cedides al Romea unes pessetes que, desvirtuant la finalitat de la mercè, invertí l'empresa en representar una romanalla francesa coneguda fa una munió d'anys en castellà. Ni el record del «Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans» ni la recent actuació del Romea poden servir de patró a la Ponència quan aquesta hagi de dictaminar.

L'exposició de fets que acaba de presentar resulta, potser tan esquemàtica que no arriba a ço que la gent de teló endins en diuen «un guió». Pensi's que per a contar els fets per peces menudes, per a dir les derivacions i les peripècies caldria poc menys que un llibre. Mai podrà dir-se amb tanta exactitut com en el cas que avui m'ocupa, que puja mes el farciment que el gall.

Sospito haver assolit el meu objecte, consistent, segons al principi he fet notar, en assenyalar la trajectòria seguida pel procés de la subvenció. Em sembla haver posat també de manifest com la idea de l'ajut crematístic immediat i directe ha topat sempre amb l'obstacle que representa el partidari de «fer les coses ben fetes», que en matèria de teatre, com en altres, sol ésser, generalment, el partidari de negligir el bó factible per un millor quasi sempre problemàtic.

El conseller de Cultura de la Generalitat ha expressat o donat a entendre que la subvenció que tantes llengües ha mogut i tanta tinta ha fet vessar, serà una realitat la vinenta temporada. No em sorprenia que el «partidari de fer les coses ben fetes» comencés a preparar la roba de les festes.

JOSEP ARTIS

CUA DE GALL

Romea... El leatre a vessar. Una calderada imponent: calgué enviar-hi els guàrdies d'assalt. S'alça el teló; aplaudiments: van per En Fontanals. Surt en Davi; aplaudiments; Arriba Macià; aplaudiments, música, interrupció de l'espectacle i devassall de llum. Surt la Vila; aplaudiments...

Segon acte: la representació s'interromp mantes vegades pels aplaudiments. Fineix i es reproduïxen els aplaudiments i l'entusiasme.

Tercer acte: El mateix. Acada tirallonga de versos hi correspon una perllongada interrupció pels aplaudiments. Fins al final. Després, discursos, aplaudiments i aplaudiments.

Unes parades justes, definitives, de Maria Vila, en ésser obligada a parlar:

—Moltes gràcies! I a veure si torneu...

□ □ □

Comença el segon acte de «Desitjada». La Vila i la Guart s'en van a missa.

Ba!—pensem—és diumenge. Una mastia a muntanya i uns pagesos, pel que es veu, no pas exageradament beats no cal pas imaginar-se que vagin a missa cada dia,

La Morera, però, ens desorienta.

—Avui és dia de bugada, diu a Davi, que li fa de fill.

I en Davi respon:—Dones així vindré, mare.

A remarcar: el personatge que encarna Davi es diu Joan. No li aniria millor dir-se Pau?

□ □ □

Francesc Presas i Josep M.ª Planas s'esbatussaren temps enrera en una disputa a propòsit de qui dels dos era mes contumaç afusellador. Per ço que digué Presas, arribàrem a creure que era Planes. Avui, en canvi, ens fora difícil d'assenyalar a qui correspon la supremàcia.

□ □ □

Tota vegada que es parla de Presas.

El compromís mes seriós de Presas fou en haver d'escriure els cantables que il·lustren «L'amor capgira un país». Com que a «L'escalier de service» no n'hi ha...

Després de maldar inútilment per a desempallegar-se de la tasca, es veié Presas, en la trista necessitat de recórrer als bons oficis del poeta Rosend Llatas, el qual el tragué de l'entrebanca.

L'enisodi recorda una quarteta escrita per Narcís Serra amb motiu d'haver adreçat Camprodon a una senyora certa comèdia treta d'una obra francesa i en l'adaptació de la qual havia tingut Serra una part principalíssima.

Diu la quarteta:

«Si la comedia es francesa
y los versos míos son
ique dedica Camprodon
a la señora marquesa?

□ □ □

La qüestió de's plagis i de les fanades no interessa gaire a la gent que va a teatre per a veure comèdia i que no té cap preocupació per qui l'ha escrita. Es més; si hi ha algú que s'hi encaparrí una mica encara se n'alegra, amb lo quel coincideix de vegades amb el mateix adaptador o... el que sigui.

Es el que deia un d'aquests aprofitats: Amb això tots hi sortim guanyant. Jo, perquè sense encaparrarme gaire m'emborso els drets i faig un éxit. El públic, perquè gaudeix de la part bona, que és de l'autor fuscilat i s'empassa benèvolament la meua modesta aportació, puix quelcom hi ha d'haver d'original... "carai!

ZIG-ZAG.

L'ACTUALITAT TEATRAL CATALANA

CARNET DE L'ESPECTADOR

Nit inaugural a Romea. Dorman els betes-i-fils i els sastres del carrer de l'Hospital, mentre els automèbils luxosos passen pel davant de llurs portes i frenen sota els arcs voltaics del teatre. Sota les cartelleres grans — «Desitjada». Josep M. de Sagarra... —, uniformes: el plastró blau de la guàrdia urbana de gala i el vestit vermell del groom.

Dels cotxes baixen dames elegants i senyors correctíssims, personatges d'inauguració de temporada, que més endavant cercarem en va entre les parets familiars del vell Romea. Si el teatre català pogués disposar dos o tres dies a la setmana d'un auditori tan ben vestit, enterrariem la paraula crisi. Els diaris de l'endemà diran que al teatre hi havia una sala brillant, el tot Barcelona.

Al saló de descans, abans de començar la representació, es formen les rotllanes. L'Ateneu Barcelonès, can Vilaró, els mantenedors de la Tertúlia Catalana, la claque... En un angle, un grup nombrós i bellugadís. Algú, en passar, el senyala i diu: «Els viatjants». Nerviositat. Un «Aperitiu» dels que publica Sagarra a «Mirador», ha tingut la virtut de soliviantar els viatjants de comerç. Hom diu si aquest vespre volen esbronar-lo; si per a fer-ho han comprat mig teatre...

Dintre l'escenari, uns amics volten l'autor. Sagarra ja no sent el «trac» de les estrenes. Fa la cara de sempre, la d'aquell pagès que anunciava una llet condensada. Algú fa entrar per la porteta de l'escenari el neguit dels viatjants. Els amics

platxeriosos aconsellen a l'autor:

—Jo afegiria a l'obra un cant al viatjant...

—Jo, a teló tirat, sortiria a donar un visca al gremi...

Es parla de l'estrena de «Charivari» i del «Visca Girona». Sagarra diu que no entén com ell que és la persona millor del món pot indignar a la gent.

La sala ja a les fosques. S'alça el teló i surt a l'escena l'interior de la masia. El dia que en una estrena de Sagarra s'alci el teló i no surti un interior de pagès, en el teatre s'esdevindrà quelcom. Molts espectadors aniran a la guixeta a demanar que se'ls torni l'impost de les localitats. L'autor ho sap, i per això fa construir masies als escenògrafs. La de «Desitjada», és una masia com totes les masies de Sagarra: amb un tel de somni i sense gallines ni criatures.

Quan la Morera i en Gimbernat començaven a barallar-se, les noies del tercer musical toquen els «Segadors» i els llums de la sala s'encenen. En una llotja del primer pis, decorada amb banderes, ha fet aparició la figura del President de la Generalitat. El públic, dret, l'ovaciona. En llotges llindants, hi ha mig Consell: Gassol, Terradellas, Casals... L'alcalde (l'autèntic) de la ciutat, la família del governador civil... Podem passar llista, perquè hi som tots. Es una nit d'aquelles en les quals hom pensa que si un incendi o un esfondrament sopat enterrés sota les runes del teatre tots els espectadors, a l'endemà les corporacions públiques no funcionarien, els diaris no sortirien, la meitat de fàbriques no s'obririen... Són nits d'aquelles que provoquen les bombes dels anarquistes i les bromes dels superrealistes.

La representació avença amb èxit rodó. En els intermedis bull la sala de descans, escalfada pel foc de les discussions. Discussions entre els partidaris d'una o d'una altra obra del poeta:

—Prefereixo «L'Hostal de la Glòria».

—Res com «Fidelitat»...

—Per a mi, la d'avui és la millor, si no s'espatlla.

—M'han dit que el tercer acte...

Però la discussió no s'envenena, perquè tothom és sagarrista... excepte els viatjants, naturalment. La presència del senyor Macià, però, els ha cohibit. La presència del senyor Macià i els versos del poeta. Precisament són els viatjants els qui duen més al cor aquell baf de la terra catalana que omple les obres de Sagarra.

El final del segon acte, amb la mort del pare, impressiona al públic i als actors, els quals pensen amb la sort del seu company Gimbernat, que podrà anar a dormir cada dia ben bé una hora més aviat que ells. Però en el tercer acte, arriba la revenja dels caps de companyia: el matrimoni Vila-Daví breça el públic amb un duo admirable. L'emoció raja pel broc gros, baixa al pati de butaques i circula per entre les llotges. Hom no comprèn com aquelles cares de les dames i dametes, tan estucades i tan artificials, vibren tan acompassades amb uns versos que parlen de la pau dels camps, de les vagues i del verd dels blats. Seran les veus de la terra, per a dir-ho amb el títol d'una obra del mateix Sagarra?

Finida l'obra, els aplaudiments són entusiàstics. Quan s'ha fet el silenci, per a que l'autor pugui dir unes paraules, de dalt del públic baixa una remor confosa. La gent es diu:

«Bo! Ja hi som!» Però Sagarra, sol a la bateria, no està per a deixar-se espavillar l'èxit i té una iniciativa de gran estratègia. Amb una ofensiva verbal, portada a grans crits, domina el conat de protesta i diu unes paraules enceses de patriotisme i d'amor al teatre català, que provoquen aplaudiments unànims.

Ara, el públic ovaciona al President de la Generalitat, en actitud de retirar-se. Però el senyor Macià es creu que hom encara aplaudeix l'autor i es gira per a fer-ho ell. Per uns moments, el President i Sagarra estan en l'actitud gràciosa d'aplaudir-se mutuament.

Mentre el públic desfila, entren a l'escenari els amics de l'autor i de la casa. Felicitacions i abraçades, entre bastidors i advertiments dels tramoiistes. El «camarino» dels primers actors sobreix de gent, de pomades i de satisfacció. S'ha llençat un èxit.

Dos jovenets, petits i desnarits, s'acosten a Sagarra:

«—Un momento, señor Sagarra...»

Admiradors castellans? La concòrdia s'obre pas! Però el poeta ens ho aclareix:

—Els senyors són policies, i en vista del que ha passat, diuen que si és necessari em protegiran a la sortida.

Alexandre Plana, alt i gros com un sant Pau, es mira els dos noiets i diu:

—No és necessari. Ja l'acompanyarem nosaltres.

El bromista de torn, exclama:

—Podriem fer cadeneta, com els guàrdies d'assalt.

Sagarra reclama el barret i el bastó i desapareix voltat pels amics, pel passadís sordid que dona al carrer de Mendizábal. Se'n va amb aquell aire de pastor que va a tancar el ramat, que un dia li descobrí Josep Pla. Mentrestant, a l'escenari, exploten les fognades dels magnessis dels fotògrafs, talment lluminàries de celebració.

TEATRE CATALA ROMEA

«DESITJADA», poema en tres actes, de Josep Maria de Sagarra

Josèp Maria de Sagarra confessava, el dia abans de la estrena, en un dels seus habituals Aperitius de «Mirador», que gairebé tot el seu teatre l'ha escrit a contracor, de cara al públic, i per la sola raó de què el teatre és l'activitat literària normalment més lucrativa.

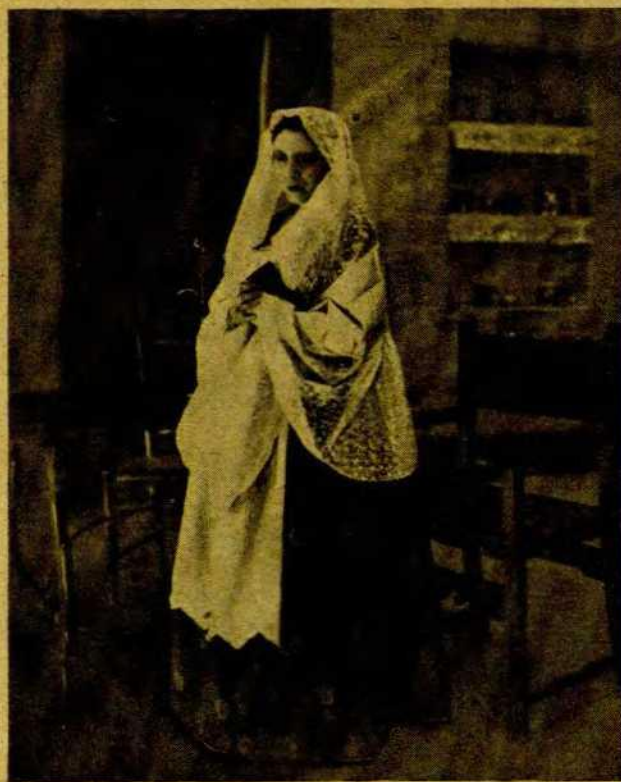
Nosaltres no creiem gens en la sinceritat d'aquesta afirmació. Sense cercar antecedents a la seva vasta producció teatral i concretant-nos a «Desitjada», veiem tot seguit que a l'autor l'han preocupat ambicions més amplies que les de satisfer la banalitat d'un públic poc exigent.

Potser, aquest propòsit, resideix només en la manera pintoresca i acolorida que té l'autor de fer parlar els personatges i en l'esforç constant amb què treballa tota l'acció

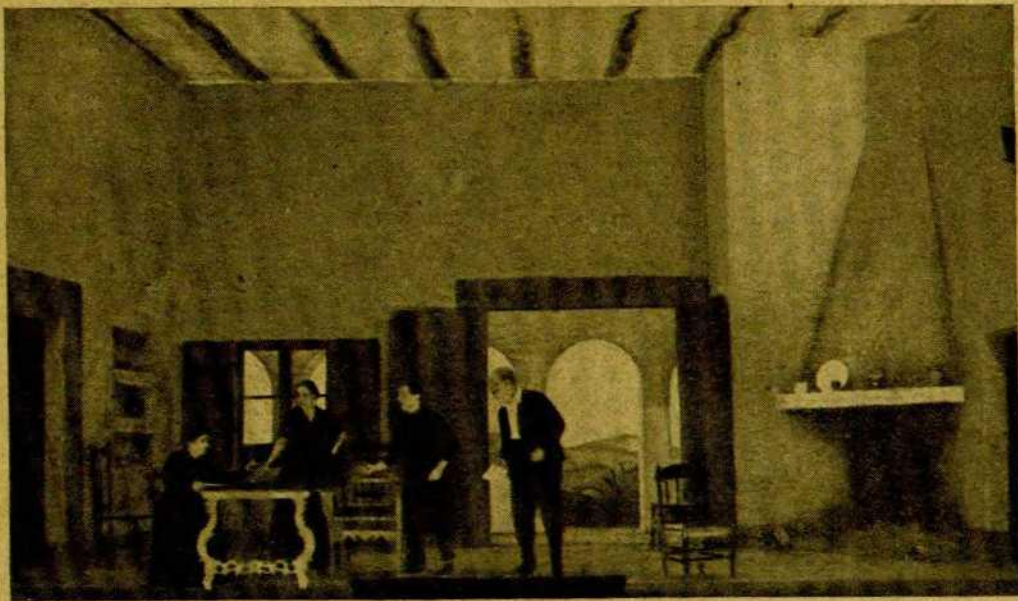
cercant situacions i contrastos d'efecte segur.

En «Desitjada» hi ha els elements bàsics de la tragèdia. La passió de l'home que en el darrer tombant de la vida s'enamora fins al deliri d'una dona jove, que porta el seu encoratjament neguit fins a l'extrem de casar aquesta dona amb el seu fill per tenir-la més a prop i així escurçar les dificultats per posseir-la, és un tema que forneix materials prou sòlids per a bastir una tragèdia d'ampla volada shakesperiana.

El que passa en «Desitjada» és que la tragèdia roman latent; es dilueix en verbalismes, més o menys rutilants, que ens assabenten, per boca de cada personatge, de la tempesta que sacseja llurs ànimes. L'acció és vacil·lant, indecisa i l'espectador es distreu davant episodis secundaris i sobers que li desvien l'atenció i el desorienten. Des d'el moment que coneixem la causa que tortura monstruosament l'ànima del poble vell,

«Desitjada» (Sra. M. Vila).—Fot. Manetes.

Una escena de «Desitjada» - Decorat de F. Fontanals. — Fot. Manetas.

així que l'ha confessada al pastor i sabem el perquè del seu mal humor rondinaire i constant, ens disposem a seguir el procés psicològic d'aquella passió senil, que esdevé tràgica, pel foc interior que l'arbora i que devorará fins i tot la seva vida, ja prou malmesa per la lluita i el pes dels anys.

L'autor, però, zigzagueja altres figures al voltant d'aquesta; fa pendre relleu a anècdotes completament alienes a l'acció cabdal. Veiem desenrotllar-se paralelment a aquella, la del fill, estudiant de capellà i arriba un moment, abans d'acabar-se el segon acte, que creiem, donades les proporcions de certs episodis, que els propòsits del senyor Sagarra no han estat altres que els de donar-nos una rèplica de «Terra Baixa». També, en els cims, hi ha corrupció i misèria; també és pernicios el vent de les terres altes (de «les muntanyes», diuen els personatges); també hi neixen i s'hi congrien passions monstruoses, també hi troben els instints primaris dels homes ambient propici per a enllotar-s'hi fins a l'abjecció.

El «vent de les muntanyes»,

al qual alludeix sovint aquella esposa i mare, tan estúpidament resignada, per excusar les falles de l'espòs i les del fill, pren, en certs moments, excepcional importància i d'ací els dubtes en què incessantment navega l'espectador.

El tercer acte ens situa de bell nou en el punt inicial. La tragèdia concupiscent del vell, ja traspassat, encara ompla la escena. Els personatges que s'hi mouen són encara víctimes de la seva morbosa passió i fins al final no veiem dibuixar-se amb contorns precisos la figura de «Desitjada», que pren, en aquells moments, un relleu extraordinari, que val, potser, per tot el poema.

Quina impressió ens faria aquesta obra despulada de les seves ampulositats rimades? Arribaria a interessar-nos, tal com està plantejada, però en prosa concisa i neta? No ho volem saber. Ens imaginem, però, que no s'aguantaria pas.

L'anècdota — o anècdotes — són poca cosa si no les lliga una acció creixent en interès o

si les figures que les viuen no són plenes de substància humana. Un fet divers, per si sol, per bé que contingui els germens del drama, no pot interessar-nos. Cal que l'autor aprofundeixi en les ànimes dels personatges, que les sotji fins a l'entranya, que en comprengui tota la grandesa i tota la misèria de les passions que les emmalalteixen i així trobarà justificacions més convincents que «el vent de les muntanyes» per humanitzar llurs falles. En tot el curs de la representació de «Desitjada», llevat uns curts moments del final, no ens podem sostraure a l'evidència de veure comèdia. I com que creiem que Sagarra pot superar-se, i ell ho creu també, com ha denunciat en el treball aparegut en «Mirador», que esmentem al començament d'aquestes ratlles, ens creiem en l'obligació d'exigir-li més.

La interpretació no ens veiem amb cor de judicar-la. Podia, per exemple, el Sr. Gimbernà, sortir-se millor del seu paper? Creiem que no; al con-

trari; entre els dos perills d'esdevenir barroerament ampulós o insuportablement plorami-ques, sapigué sostenir-se dintre una discreció remarcable i molt meritòria al final del segon acte. I el Sr. Daví? Podem apreciar exactament l'esforç de la seva tasca, flanquejant constantment el ridícul i evitant-lo heroicament, en la interpretació del seu paper d'enze, dels més desafortunats que hem vist al teatre? Podriem dir el mateix de cada actor. Ni la Sra. More-ra, ni la Sra. Guart podien interpretar millor figures tan desdibuixades com les que els pertocaren, ni el Sr. Vinyes des-empallegar-se més airosament del seu de capellà «sui-generis».

Esmentem en darrer terme a la Sra. Vila, precisament per recolzar les nostres apreciacions. En gairebé tota l'obra resultà la seva tasca apagada, grisa, en un segon terme discret. El rol no donava per més. En canvi, cap al final, en retrobar-se encaixada plenament dintre les seves facultats, va es-

tar, si més no, a l'alçària del seu prestigi.

El joc escènic, bé. No tant l'afectada monotonia de la recitació. Passem que en les tirallongues de versos que han d'acabar ofegades pels aplaudiments del públic, l'actor prengui alè i els digui tan ampulosament com els seus pulmons li permetin. Podrem discutir la netedat del joc, no pas l'oportunitat. En canvi, alguns diàlegs assoleixen un punt de grotesc tan pujat, que l'efecte còmic es sobreposa al dramàtic i en resulta un cocktail literari molt difícil d'assaborir.

•••

En Fontanals ha ambientat l'obra amb una decoració molt discreta, que conjuga molt bé amb la resta del servei escènic, graciosament estilitzat.

V. CALDES ARUS.

III acte de l'obra de Sagarra - «Joan» (Sr. Daví) «Destijada» (Sra. M. Vila)

Fot. Manetes.

Teatre Espanyol. — Dijous de la setmana propera s'estrena al popular teatre del Paral·lel una obra de les que amb excessiva fantasia califica l'empresa de l'Espanyol de «vodevil sonor». Aquesta producció, dita «L'amor capgira un país», va signada per Francesc Presas, essent la música del mestre Rafael Pou.

En realitat, i segons insinuem en el darrer número, es tracta de l'intel·ligent d'una comèdia francesa original de Jordi Oltramare, dita «L'escalier de service», comèdia que el senyor Presas, mal arranador, ha desarticulat i ha enlletgit d'una manera que fa llàstima. Constatàrem a veure «Angèlica Grelot», l'Presas com a adaptador, una nit que amb la major bona fe anarem a veure «Angèlica Grelot», al Romea. Dues puntes de diàleg de les primeres escenes ens advertiren de què ens era servit un rescalfat. Passats uns moments descobrirem en la pobra «Angèlica Grelot» a una antiga coneguda anomenada «Clara-Sol», cansada de bregar per tots els escenaris d'Europa i Amèrica.

Aquesta vegada ha estat el repartiment de l'obra ço que ha servit per a delatar al senyor Presas davant nostre. Ens bastà llegir els noms dels personatges per a sospitar que «L'amor capgira un país» podia ésser «L'escalier de service», comèdia que hom pot llegir en la col·lecció de «La petite illustration». No ens equivocarem. La candidesa que porta al senyor Presas a voler passar per autor sense esser-ho es transparenta en els seus arranjaments, l'origen dels quals s'endevina d'una hora lluny.

En parlar de «L'amor capgira un país» han dit els diaris que ço que en la obra té importància són les escenes de comèdia. Que la resta es ressent de manca de gràcia i de vibració. Ve a significar, parlant en plata, que entre Jordi Oltramare i Francesc Presas deu haver-hi, al menys, la diferència que hi ha entre l'Arc de l'Estrella i la font de la plaça d'Espanya. Nosaltres no som oposats a cap mena de mixtificació escènica sempre que el responsable de la mateixa jugui net.

La companyia de l'Espanyol fa l'obra amb un entusiasme i

una ardidesa força lloables. Sampere, sobre tot, es troba en les escenes vodevilesques de «L'escaler de service», com el peix a l'aigua.

L'ALTRE

Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria

Els actes que el C. A. D. C. I. celebrà amb motiu del IV aniversari de la mort d'Ignasi Iglésias, culminaren amb la representació de la comèdia en tres actes «La llar apagada».

Les figures centrals d'aquesta comèdia, personatges que el públic es fa seus així que trepitgen l'escena, tingueren en aquesta representació uns intèrprets felicíssims.

Carme Buxadós encarnà d'una manera admirable l'«Elena» que Iglésias creà amb el cor adolorit pensant amb aquelles dones que en el mon passen sense florir i en l'ànima de les quals el dolor s'hi fa etern encara que la riquesa les envolti de benestar.

Aquesta actriu, la labor de la qual feia molt temps que no havíem vist, ens causà una bella impressió: natural d'expressió i justa en els accents més passionals del seu paper, sabé moure's en tots moments amb sobrietat i en l'escena final de l'obra tingué accents de veritable emoció trametent al públic tota la dolor del personatge.

Angel Rovira, un actor del qual en teníem solament referències, interpretà el «Norbert» i ens plau de fer constar que en ell hi veíem l'artista que sap dir i fer ço que l'autor pensa i escriu quan crea el personatge. En Rovira —al menys en «La llar apagada»— es guanya el títol de primer actor. Ja en el primer acte ens feu creure en ell, però després de veure-li interpretar la resta de la comèdia afirmem que quan un actor sap dir i moure's amb el sentit de l'art del comediant, com ho fa en Rovira, el nom de primer actor se'l té ben guanyat. Les escenes finals de la comèdia foren dites per Rovira amb la més completa identificació del personatge: condició

admirable d'un actor que vulgui ésser-ho.

Voïdriem poder dir sempre d'aquest actor el que diem ara: en futures actuacions tindrem ocasió d'opinar definitivament veient-lo en altres obres i especialment en estrenes on l'artista ha de crear i no pensar en altres actors que hagin interpretat una obra.

Ens va satisfer moltíssim la labor del actor Sr. Riera interpretant el «Senyor Gaspar». D'aquest actor podríem dir que deixa endarrera moltes eminències que han interpretat aquest personatge amb més pretensions que ell, però amb menys justesa i sobretot amb menys sinceritat.

La Srta. Portillo, la Sra. Nogué i els Srs. Oller i Gener, ajudaren al bon conjunt de l'obra, que el públic aplaudí amb entusiasme.

«La llar apagada» fou bellament posada i vestida pels actors.

R. V. G.

Teatre Parthenon

La deliciosa comèdia «El Vano de Lady Windermore» aportació catalana de J. Jordà i F. Pujols fou representada el passat diumenge en aquest teatre on hi actua amb un èxit ben remarcable la companyia de Teresa Pujol i Joan Fornaguera.

En entrar a la sala d'espectacles va sorprendre ben agradosament la nostra atenció les importants millores introduïdes en la mateixa i que li donen un to de modernitat i bon gust, i la fan més confortable.

La companyia Pujol-Fornaguera, qual actuació artística és prou coneguda, interpretà «El Vano de Lady Windermore» d'una manera encertadíssima. La interessant comèdia, plena de belles situacions, posà a prova la capacitat artística de la parella Teresa Pujol i Joan Fornaguera i no cal dir que la seva interpretació fou una de les més reeixides. Carme Illescas, la notable actriu que s'ha reintegrat a l'escena catalana, Teresa Arquer i Clara Hossas, que en cada nova actuació referma el seu prestigi, contribuïren a l'èxit obtingut.

Força discretes les senyoretes

Tina Absil, E. Guart, Cristina Hossas i Paquita Turallas. Els actors Estivill, Villalonga, Serrat, Forga, Doménech i Serdà, molt justos i sobris en llurs papers.

La direcció a càrrec de Bartomeu Pujol, molt encertada. L'obra fou presentada amb tota propietat i elegantment vestida.

Ens permetem recomenar a l'empresa del «Parthenon» que procuri, en combinar programes, donar a les obres del nostre teatre el lloc i importància que es mereix, molt més quan compten amb una companyia amb prous mèrits i que gaudeix de general simpatia.

SABADELL

El passat dimarts, 4 d'octubre, els «Amics del Teatre», de Sabadell, inauguraren el seu cinquè curs d'actuació amb una funció d'homenatge a la memòria d'Angel Guimerà. Amb tal motiu es presentà en l'escenari del Teatre Euterpe la companyia del Teatre Català Romea «Vila-Daví», la qual interpretà el drama en 3 actes: «La filla del mar».

Feia molts anys que aquesta obra no havia estat representada a Sabadell i aquest fou el motiu pel qual el públic acudí en gran nombre al teatre i no quedà gens defraudat, ja que Maria Vila féu una «Agata» molt humana i Pius Daví, un «Pere Màrtir» molt sencer, encara que en certs moments ens semblà més ingenu que no pas fatxenda; anotarem, a més, la tasca digna d'elogi de Maria Morera en «Catari-na», malgrat no ésser un paper d'actriu de caràcter, i d'Emma Alonso, una molt estimable ingènua del teatre català contemporani.

Dels actors es distingiren Pere Ventayols, Ramón Banyeres, Joaquim Vinyes i Manuel Giménez Sales, aquest darrer encara no del tot desproveït d'amaneraments; així i tot, en un mutis del segon acte se l'ovacionà.

En resum, la vetllada fou selecta en tots conceptes i digna de l'entitat organitzadora.

En els intermedis actuà el Quintet Padró, el qual executà un escollit programa italià, compost d'obres de Leoncavallo, Rossini, Verdi i Puccini. — S. B.

Els actes de diumenge a honor d'Ignasi Iglésias

Des de bon matí, el cementiri de Sant Andreu començà a veure's animat per una nombrosa concurrència desitjosa d'ajuntar-se als actes que havia organitzat la Comissió «Memòria Ignasi Iglésias», en commemoració del IV aniversari del traspàs del gloriós poeta. El bon poble, els humils que havia exalçat l'autor d'«Els vells», fidel com sempre a la memòria del dramaturg, hi era present i commovia veure com aquells ancians, joves, homes ja fets, dones i criatures, testimoni perenne de la vitalitat dels personatges que el geni d'Iglésias arrencà de l'inesgotable pedrera popular, voltaven fervorosament, amb emoció no continguda, la tomba del «seu» poeta.

La Comissió organitzadora, integrada per les companyies d'aficionats al teatre, de Sant Andreu i Sagrera, sots la presidència de Joan Camps, de l'Avenç Obrer Català, va fer ofrena a la tomba del dramaturg, d'una artística barana de ferro forjat, dibuix del nostre amic Josep Rocarol i construïda pels tallers Cardona.

Ben aviat la tomba d'Ignasi Iglésias es veié coberta totalment de corones i ramells de flors que depositaren gairebé totes les entitats de Sant Andreu i la Sagrera, els nens i nenes de les escoles de dita barriada i nombroses societats i particulars de Barcelona. Entre les corones i ramells depositats, varem anotar els oferts per Emilià Vinyes, vidua d'Iglésias; Família Montells, Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, Federació Catalana de Societats de Teatre «Amateur», Ateneu Obrer de Sant Andreu, Avenç Obrer Català, Casal Català Martinenc, Els Nétos dels Almogàvers, Estat Català de Sant Andreu, Companyia Buxadós-Rovira, Associació d'Amics del Teatre, revista «L'Andreuenc»,

Secció Femenina de l'Avenç Obrer Català, Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, Aficionats al Teatre, de la Sagrera i Sant Andreu; Agrupació Excursionista Xuclà-Pou, Agrupacions d'Estat Català, dels districtes V, VI i VIII; Agrupació Escolar Ignasi Iglésias, Acadèmia Víctor, Col·legi Maria Padern i un esplèndid llorer adornat amb les quatre barres catalanes estelades, que portà una nodrida comitiva d'elements de «Nosaltres sols».

Es pronunciaren parlaments pels senyors Valls, president de la Secció de Propaganda del C. A. D. C. I., Cortès i Bayés, de la Comissió organitzadora, i acabà l'acte, d'una simplicitat emotiva, amb la lectura de poesies de l'apòstol dels humils.

A la tarda, en la gran sala del «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria», es celebrà l'acte de descobrir el retrat d'Ignasi Iglésias, per a ésser col·locat al costat dels altres catalans il·lustres que honoren el casal dels nostres dependents. Hi assistí una gran gentada, que donà relleu a l'acte solemne que es celebrava.

La companyia Buxadós-Rovira va representar l'obra pòstuma de l'Ignasi Iglésias, «La llar apagada», de qual representació en parlem en un altre lloc d'aquest número. A l'intermedi del primer al segon acte, el nostre company Ramon Vinyes, va parlar magistralment, amb emoció i intel·ligència, de la vida i l'obra del poeta. Es difícil extractar el magnífic parlament de Ramon Vinyes, que fou seguit amb interès i extraordinàriament aplaudit. Digué que en parlar d'Ignasi Iglésias val tant com parlar de bondat, puix dir poeta dels humils vol dir home bo, home de consciència, home d'amor.

Maragall digué de l'Ignasi Iglésias, que aquella figura esbelta caminava perennement

amb un gest d'abraçada, i la seva vida no és més que això: amor.

De bondat n'hi ha de dues maneres. Hi han homes bons, la bondat dels quals no es res més que no fer mal a ningú, passar per la vida sense fer solc de cap mena. D'altres, que la seva bondat pren contacte amb la vida i s'esforça en traspasar-la als altres. L'obra dels primers és nul·la. La de l'home de bondat activa, sabrà entendre les misèries de la vida, arribar a la consciència humil, parlar arreu de les seves necessitats. Sempre al costat d'aquests, sentint llurs batecs, sentint llurs planys i també llurs il·lusions.

Ignasi Iglésias era únicament qui podia sentir l'obrer de la barriada en sortir de les fàbriques i tallers i copsar-ne els seus anhels. Ell comprenia els seus esforços, i per això l'estimava. Ell era l'únic que podia copsar-la, la tragèdia d'aquests vells allargant la mà pidolant una almoina, d'aquell home que volent treballar no pot fer-ho i essent viu és soterrat per la societat.

Es per bondat que va apropar-se al poble i en féu un poema. Seguint-lo en els seus drames, veureu que sempre flastoma contra els dolents i s'enterneix amb els bons.

Això per si sol ja val la immortalitat.

Quan Praxitelles feia l'estàtua de la seva estimada, per egoisme va demanar als déus, i aquests escoltaren el seu prec i li ho concediren, que l'estàtua ressuscités, que es fes carn, però després, en recordar-se que robava una obra a la República, va pensar que el deure de tot artista, dirigent i constructor era sacrificar els seus gaudis personals en bé de la col·lectivitat, i quan ja l'estàtua s'animava, va decidir destruir-la.

Per això ni als artistes, ni als polítics, ni a ningú no és lícit de fer l'obra prescindint dels interessos de la societat. Hi ha uns deures cívics que els que ens diem continuadors de l'obra d'Ignasi Iglésias cal que els recordem sempre i influir en l'obra social.

Abans de descobrir el retrat del poeta, el fins ara president del C. A. D. C. I. i actual Conseller de la Generalitat de Catalunya, Francesc X. Cals, el qual duia la representació del President Macià, va dir unes sinceres paraules en homenatge al gran català, qual memòria es glorificava i recomenà que hom seguís enaltint aquells homes que, com Ignasi Iglésias, han lluitat i treballat per Catalunya i també per l'amor i la pau entre tots els homes.

La tomba d'Ignasi Iglésias

Premi

«Ignasi Iglésias»

Talment com varem anunciar en el darrer número, el conseller de Cultura de la Generalitat, senyor Ventura Gassol, d'acord amb la que fou Ponència de Premis, ha resolt que puguin optar també al «Premi Iglésias» totes les obres teatrals inèdites que siguin lliurades al Consell de Cultura per tot el dia 30 d'octubre d'enguany. Per tal de facilitar la tasca del Jurat, l'obra ha d'ésser mecanografiada.

El motiu que el decideix a canviar la primitiva base d'aquest concurs és la impossibilitat de posar en pràctica enguany, dintre l'actual pressupost prorrogat, tot el pla d'estímul al teatre català que té formulat d'acord amb l'esmentada Ponència. Aquest pla comprenia, entre altres, l'acord de convocar un concurs

per a subvencionar una o més empreses, entre les bases del qual hi havia, per part de les empreses, el compromís d'estrenar aquelles obres inèdites que, a judici del Comitè creat per la Generalitat, tinguessin totes les condicions exigibles.

El dia 30 de novembre d'enguany es farà públic el veredict del Jurat.

Es de creure que els autors que tinguin obres per estrenar les hauràn presentat al Concurs, coadjuvant així a l'interès demostrat per la Generalitat en afavorir el nostre Teatre nacional en totes les seves manifestacions.

CONSULTORI

J. Reñé. — Barcelona. — El drama d'Iglésias, «L'angel de fanch», es representà al Calvo Vico tres dies després d'haver estat estrenat al teatre de la societat «La Ilustración Obrera», de Sant Andreu. La representació a Barcelona es degué al fet de treballar la companyia d'Emili Arolas, que fou la que estrenà l'obra, a Sant Andreu i al Calvo Vico, simultàneament. Arolas acceptà «L'angel de fanch» pensant amb el públic de Sant Andreu, no pas amb el de Barcelona, on l'autor no comptava amb cap mena de coneixença. L'avinentesa de tenir el drama muntat determinà que fos aquest representat a Barcelona. He llegit el pròleg de que parreu. Mal podia «L'angel de fanch» promoure cap aldarull essent l'autor del tot desconegut i corresponent la representació a una funció de tarda. Per a infondre a la representació el to de la màxima modèstia, anà «L'angel de fanch» després d'un drama populatxer en castellà. L'únic periòdic que parlà de la representació fou «Lo Teatro Català» per la ploma de Joan Brú Sancliment, director llavors del setmanari. Brú dedicà a l'obra i a l'autor un comentari ben extens i força curiós al cap dels anys.

J. Bonfill. — Barcelona. — Tot ço que pot dir-se amb exactitud sobre l'actor Aymeric, quedà expressat en l'article necrològic dedicat a la seva memòria i en la resposta que en el número pròpassat s'adreçà a Joan Florensa. Aymeric, doncs, entrà al Romea en la temporada que s'ha dit i es presentà amb l'obra que esmentàvem. L'amic Curet agraeix la felicitació. Amb ell, els demés que fem el setmanari.

L'ARXIVER

TEATRE CATALA "AMATEUR"

LLETRES ALS "AMATEURS"

Sobre Caracterització

En aquesta secció, companys «amateurs», exposarem el nostre criteri sobre problemes escènics i contestarem, segons la nostra manera de veure el teatre, les preguntes i suggestions que se'ns vulguin adreçar.

Se m'ha preguntat: quina és la millor caracterització? A n'això dec contestar, que l'actor més ben «caracteritzat» és aquell que no ha tingut de caracteritzar-se. El que es pot presentar davant del públic amb la figura que Déu li ha donat, perquè el seu tipus correspon al del personatge que representa. El que amb la sola expressió, i sense ajuda de perruques ni de ratlles, pot interpretar el paper com l'autor l'ha imaginat.

De manera, que la més perfecta caracterització és quan no hi ha caracterització, diguem-ne, «artificial».

Es, doncs, evident que la caracterització afegida o «postissa» serà millor com més dissimulada quedi, com més faci l'efecte de natural. (Parlant, és clar, de teatre realista, no d'aquells personatges pintats deliberadament amb to d'estampa).

Jo aconsello sempre als actors que es pintin poc. Hi ha una vertadera mania d'embrutar-se la cara. Un rostre massa emmascarat o emblanquinat falseja l'expressió i fa angúnia de mirar. Seguint la falsa teoria de què en el teatre tot es té d'exagerar, hi ha actors que s'omplen la cara de ratlles sense ordre ni concert; les actrius es pinten exageradament els ulls i la boca, àdhuc per representar una monja o una pastora ingènua, i fins he vist darrement en la interpretació d'

un paper, i no pas dels menys importants, que una dona jove, per tal d'engrandir-se els ulls s'havia fet ratlles negres fins a mitja galta.

Pensar-se que de lluny no es veuen les fineses, és una equivocació. En el teatre es veu tot. L'actor té damunt d'ell els ulls de mil espectadors que, ajudats moltes voltes pels binocles, veuen tots els defectes de la caracterització. Res no s'escapa als ulls d'aquest Argus de mil retines, que és el públic. Per això, cal tenir cura de tots els detalls en tots els ordres de la plàstica escènica i no hi ha dubte que un dels més importants és l'art de caracteritzar-se.

Per donar alguns consells als «amateurs», hem de tenir en compte que la major part d'actors no són pintors. El pintor de figura coneix fàcilment les línies fonamentals que caracteritzen un tipus, però el que no ha dibuixat ha de fer un estudi de la fisonomia pròpia per transformar-la i adaptar-la al personatge que vol interpretar, amb elements que no malmetin l'expressió i el més senzill que sia possible.

Jo aconsellaria als actors que col·leccionessin els retrats, reproduccions d'obres de grans mestres o senzillament gravats de periòdics o fotografies de familiars, i que no es caracteritzessin mai sense tenir al davant la imatge del que més s'aproximés al tipus que imaginativament s'han format del personatge que han d'interpretar. Això els faria veure la inutilitat de moltes ratlles que la rutina ha erigit en recepta i que fan més nosa que servei.

Hi ha una llei fonamental, oblidada moltes vegades: «els tons freds envelleixen, els tons rosats rejuveneixen».

El deplorable costum que tenen ara les actrius de pintar-

se de blau sota les celles, ha bandejat de l'escena la frescor de les cares ingènues. Segurament es va inventar aquest costum per contrarrestar l'excessiva llum de la bateria i produir una ombra artificial que concentri la mirada; però ultra tenir l'inconvenient de què aquella ombra no correspon a les altres, enlletgeix l'actriu i la fa vella.

El negre i el blau s'han d'emprar amb molta mesura. Una ratlla negra per marcar una arruga, produirà una enmascara si no es traça damunt d'una tinta calenta. Per aquest motiu és preferible emprar els llapis bistre o marrons, que donen resultats més discrets.

Molt poques vegades l'edat de l'actor correspon a la del personatge que ha d'interpretar; gairebé mai pot eixir a l'escena sense posar-se anys o treure-se'n.

Hi han dos elements que cal tenir en compte per modificar-se la fisonomia: la línia i el color. Canviar les línies generals del rostre és difícil, però per lleugera que sigui la modificació és d'un resultat superior al que es pot obtenir amb la pintura. La línia del nas modificada amb pasta, o el solabarba eliminat per medi d'un coll alt, canvien més l'edat que les pintures més reexides. Però aquests resultats que, com he dit, són difícils d'obtenir, no poden explicar-se d'una manera general, perquè és l'actor que en estudiar-se la seva fisonomia els ha de trobar.

La caracterització per medi del color ja és més accessible a l'amateur.

Hi ha el costum, per envellir-se, d'omplir-se la cara d'arrugues i d'empolvorar-se, no solament el cabell i les celles, sinó àdhuc la cara i les orelles. Aquest costum produeix els vells enfarinats, tan abundosos en les nostres escenes.

Els pólvors s'han d'usar amb molta moderació, i crec que seria millor bandejar-los del tot; en molts casos poden substituir-se amb la pasta de color de carn pàl·lid, que no desapareix tan fàcilment.

Les arrugues pintades han d'exagerar les que s'inicien en les cares més joves; fora casos molt excepcionals, les que no marquen els plecs naturals de la pell, desdibuixen l'expressió. Hi ha un procediment per envellir que dóna molt bon resultat, sense necessitat d'emprar les ratlles crues. S'escampa uniformement per tota la cara un color bru més o menys fosc i després amb un drap sec es treuen els clars, deixant la tinta fosca que marqui les arrugues. Aquest procediment, si és ben fet, té l'avantatge de que fa tan efecte d'aprop com de lluny i no és tan exposat a desdibuixar els trets fisonòmics.

Una de les coses més negligides actualment és la importància que té en l'expressió la línia de les celles. Les celles marquen la voluntat; una cara sense celles té una expressió abúlica. Col·locades damunt de l'òrbita ocular donen a la fisonomia una expressió beneïta i accentuades dessota l'òrbita, dibuixen un temperament concentrat. Les actrius tindrien de fer-se el càrrec que una cara gairebé sense celles i amb les pestanyes brutalment accentuades pel rimel té un aspecte tan fals i tan exòtic que és impossible que reflecteixi les impressions anímiques.

Aquests costums acumulen dificultats als actors, els quals es veuen obligats a exagerar el moviment dels múscles expressius i arriben fàcilment a la ganyota.

Per vosaltres, companys «amateurs», no són gaire interessants les receptes per treure anys de damunt, perquè gairebé tots sou joves; solament us repetiré que les tints rosades afinen el cutis i dissimulen les arrugues; que s'ha de fugir de tota ratlla seca, especialment la

que dóna la perruca damunt del front; en fi, per medi del colon es té de procurar endolcir el angles de la cara, que s'han tornat massa cantelluts.

Finalment, si voleu saber alguna cosa més, «pregunteu», i serà un goig per mi contestar-vos, segons el meu modest parer.

LLUIS MASRIERA.

Amateurs notables

Llorenç Sans i Fabregas

Nasqué el dia 30 de març de 1905, a Sant Feliu de Llobregat.

Els seus jocs d'infant preferits foren organitzar colles de nois del veïnat i fer comèdia al celler de casa seva on hi era improvisat un teatre; també feien «tournée» per altres cellers de la població que convertien en teatres.

Debutà en un teatre de debò a l'edat de 7 anys, interpretant el Benet de «Les joies de la Roser» d'en Pitarra.

La primera obra que dirigí fou «La venta focs» d'en Folc i Torres; tenia, aleshores, 18 anys.

En temps de la Dictadura portava una agrupació que no comptava amb les simpaties de l'alcalde—que opinava que fo-

mentar el teatre català era fer separatisme — i tingueren de lluitar contínuament per vèncer les dificultats i obstacles que obstruïen la obra llur.

Les seves interpretacions més importants han estat; de noi: el ballet de «La mare» i el manxaire d'«El ferrer de tall»; com a galan jove el Lluquet dels Pastorets d'en Folc i Torres, l'aspirant Albert en «Els dos sergents francesos», en Fidel d'«El cor del poble», el Toni de «Mossèn Janot» i darrerament el Manellic de «Terra baixa» i el Mossèn Ramon d'«El místic».

Malgrat tenir una forta predilecció pel teatre modern i d'avanzada, per circumstàncies ben diverses i especials, no ha pogut veure encara realitzats els seus anhels.

Ha tingut com a mestres i directores a Jaume Elies, Joan Sagala, Esteve Guarro, Ramon Sans, Joan Amat, Ramon Tor, Biset i Rojas, Miquel Rojas, Cassimir Riera, Puig i Ferrater i Lluís Capdevila.

FEDERACIO CATALANA DE SOCIETATS DE TEATRE "AMATEUR"

En la darrera reunió celebrada pel Consell directiu d'aquesta Federació, entre altres, es prengueren els següents acords:

Aprovar l'admissió de les companyies: «Agrupació Talia» (Barcelona), «Casal Republicà del Coll» (Barcelona), «Casal Catalanista» (Vilanova i Geltrú), «Centre Democràtic Federalista» (Vilanova i Geltrú), «Ateneu Pi i Margall» (La Bisbal) i «Círcol Federal Democràtic Obrer» (Olesa de Montserrat).

Atenent la sollicitud de les mateixes, treure reglaments i fulles d'inscripció a les companyies: «Societat Catòlica de Nostra Sra. de Lord» (Sant Llorenç de Morunys), «Esbart Teatral de l'Ateneu Castellarenc» (Castellar del Vallès), «Companyia Cohi-Grau» (Barcelona), «Agrupació Artística Talia» (Puigcerdà), «Agrupació Artística Teatral del Casino Unió Comercial» (Vilafranca del

Penedès) i «Associació Agrícola», de Jorba.

Convocar Assemblea general extraordinària pel diumenge dia 23 del mes que sòm, a dos quarts d'onze del matí, la qual es motivada per sotmetre a la consideració de les companyies federades, les bases del «II Concurs de Teatre Català «Amateur»».

Posar a disposició dels representants dels elencs federats, els carnets d'identitat que han de servir per a inscriure els respectius «amateurs».

Fer constar en acta el sentiment dels reunits per la pèrdua de Josep Galtès i Cardús (q. e. p. r.), director que fou de la companyia «Ateneu Igualadí», d'Igualada.

Designar els companys Florenci Cornet i Miquel Clivillé, perquè en representació de la Federació assisteixin a la vetllada necrològica que a honor i homenatge del malaguanyat Josep Galtès, celebrarà l'«Ateneu Igualadí» avui dissabte, a les deu de la nit.

Presidí aquesta reunió Lluís Masriera, actua de secretari Claudi Fernández i assistiren els consellers: Pompeu Crehuet, Josep M.ª Folch i Torres, Miquel Clivillé, Manuel Roca, Florenci Cornet, Joan Fernández, Josep Artís, Segimón Rovira i Lluís M.ª Bransuela. Excusaren llur assistència els representants de les companyies: «Estudi d'Art Dramàtic» (Molins de Rei), «Amics de l'Art i de les Lletres» (Sant Feliu del Llobregat), «Orfeo Calellenc» (Calella) i «Ateneu Igualadí» (Igualada).

Informació

BARCELONA

JOVENTUT TEATRAL «FOC NOU».—Diumenge passat aquest notable elenc artístic inaugura les seves tasques a l'estatge social de «Catalunya A. A.».

Sots la direcció de R. Prats es posà en escena la comèdia de Lambert Escaler, «Els últims Rovellats» qual acurada execució fou premiada amb forts aplaudiments. Cal remarcar l'entusiasme i desig de superació que demostraren el director Sr. Prats, i els Srs. Prats (E.) Pedreny i Martí. Molt disciplinats els senyors Sala, García i Balart.

Les gentils «amateurs» senyorettes García, Codina i Roig arrodoniren encertadament el bell conjunt. Fou estrenat un decorat dels Srs. Sanchez i Singla, molt discret i de força visualitat.

FOMENT AUTONOMISTA CATALA.—El quadro d'aficionats d'aquesta entitat, que dirigeix l'actor Andreu Guixer, ha representat, amb veritable èxit, l'obra de Sardou, «La Tosca» i «Les flors de la guillotina» de Lluís Capdevila. Tots els intèrprets foren aplaudits pel nombrós públic que omplenava.

Per a demà diumenge, dia 16, anuncien la divertida comèdia «Els retrucs de l'amor».

CENTRE DE LLEIDA I SES COMARQUES.—Avui, dissabte, a les 10 de la vetlla, el quadro escènic que dirigeix Josep Queralt inaugurarà la temporada amb la representació de «Reixes enfora», de Manuel Folch i Torres i «A ca la modista» de Josep Asmarats, interpretades ambdues obres per les senyorettes Silvaie, Martínez i Solé i els senyors Queralt, Mas, Solé, Vilà, Pujol, Segura, Sendra, i Andreu.

GRACIA

La companyia teatral de la «Cooperativa de Teixidors a mà», que dirigeix Josep Serra, va representar diumenge, amb força èxit, la comèdia «El bon policia» de Santiago Rossinyol, essent premiat amb aplaudiments el treball de la senyora Riera, senyoreta Satorre i els senyors Callicó, Serra, Subirat, Prat, Molins, Alabart, Fàbregas, Echagoyen,

Bayon, Soley, i els nens Lola Pérez i Manuel Hernandez.

Per al dissabte, dia 29, la secció coral de l'entitat representarà les obres següents: «El coro dels benplantats», «La sala de rebre» i «El carro desfet».

SANT ANDREU

CENTRE POPULAR CATALANISTA.—El diumenge va inaugurar la seva actuació teatral en la present temporada la companyia «Art popular», que dirigeix Enric Pich i de la qual formen part, entre altres destacats elements, les senyores Carme Prats, Maria Vila, Enriqueta Benito, senyoreta Carme Soler i els guasenosa, Ramón Valls, Marceguasenosa, Ramón Valls, Maruli Mayol, Agustí Muixí, Termes i Mauri.

Amb motiu de commemorar-se el IV aniversari del traspàs d'Ignasi Iglésias, es representaren «El cor del poble» i «La senyora Marieta», del gran dramaturg.

CENTRE REPUBLICA FEDERAL.—Aquest important Centre de la barriada de la Prosperitat, va començar les tasques teatrals el dia 8 amb la Companyia dramàtica «Joventut Teatral» que dirigeix En Josep Sobrevalls, posant en escena per a commemorar el quart aniversari de la mort de Ignasi Iglésias el drama en 3 actes, «La mare eterna».

ARGENTONA

La Colònia d'estiuejants del Casino ha format una secció de teatre i ha posat en escena amb remarcable justesa, «Sabater i Detectiu», «El pintor de miracles» i una «Revista», dirigida per Josep Colls.

CABRERA DE MATARO

Els aficionats d'aquesta vila, dirigits per Isidre Soler, han volgut donar mostra de llurs facultats i han fet una representació del drama «Mossén Janot», de Guimerà.

CABRILS

El drama de'n Frederic Soler «El Pubill» fou representat pels amateurs d'aquesta vila prenent-hi part Ramon Plá, de Cabrera, tots els quals foren molt aplaudits.

CALELLA

SOCIETAT CORAL «LA LLEVANTINA». — Sots la direcció d'en Tomás Pérez, s'ha posat en escena el drama «Els visionaris», essent molt celebrat el conjunt de la companyia, la que rebé força aplaudiments de la concurrència que omplena el local.

IGUALADA

D'esdeveniment teatral pot qualificar-se la vetllada que avui dissabte, tindrà lloc a l'«Ateneu Igualadí» en homenatge a la memòria de Josep Galtés.

L'autor dramàtic Manuel Gomis, director artístic de la companyia que dirigeix l'enyorat Galtés, glossarà la personalitat del que fou un entusiasta conreador del teatre català.

També ha despertat fort interès l'estrena de l'obra en tres actes del nostre amic Florenci Cornet, que per les referències que en tenim, tant d'autor com d'intèrrets, serà un remarcable èxit. La Sra. Elvira Fremont, encarregada de la protagonista, s'hi troba, segons ens diuen, tant encaixada que s'espera en farà una creació.

MANRESA

TEATRE JOVENTUT CARLISTA. — Diumenge passat, a la tarda, tingué lloc, en aquesta entitat, la representació de l'obra nord-americana, traducció catalana dels senyors Nadal i Junca-della: «El Procés de Mary Dugan». Sobressortiren d'una manera acuradíssima, la simpàtica actriu manresana Sra. Piqué, la Sra. Puigcerver i les senyoretes Cinró i Mata. Feu una vertadera creació del paper «Eduard West» el Sr. Torraguitart.

Secundaren notablement els senyors Torras, García, Vidal, Duantella, Cirera, Mas, Serra, Gonzalo, Caellas, Mollet, Orriols i Lucas. El públic, molt nombrós sortí molt satisfet. Per a molt aviat tenen anunciades les obres: «Batalla de Reines», «El Comediant» i «La morena de Coll-Blanch».

ATENEU OBRER. — Patrocinat per a aquesta entitat, s'està preparant un gran esdeveniment teatral, amb l'estrena de la sarsuela catalana en tres actes, lletra del jove advocat manresà Lluís Mas, i música del mestre Vilaró, titulada: «El Pastor del Cadí». L'estrena d'aquesta obra lírica catalana tindrà lloc en un dels principals teatres de Manresa, prenent-hi part, a més del quadro de l'Ateneu, alguns artistes professionals de la capital. Es diu que l'estrena s'afectuarà a últims del corrent mes. Ja'n parlarem.

MATARO

COR «LA PERLA». — Amb un ple a vessar, la companyia que dirigeix Francesc Roqueta, ha posat en escena, el darrer dissabte, dia 8, «El carro del vi» i «Els mals esperits», essent molt aplaudida.

El passat diumenge tingué lloc al Teatre Colom, la inauguració teatral de la temporada d'hivern, a càrrec de la companyia Carbonell, representant l'obra francesa de Paul Carault, traducció catalana de J. M. Jordà i Salvador Vilaregut, «La Xocolatereta».

Dita companyia, feu una bella interpretació d'aquesta obra, obra, destacant-se la meritoria tasca dels senyors Casas i Gili, i la senyora Callejas. També agrada molt el treball dels senyors Carré i Arnal.

Per al dia 23, han anunciat la representació de l'obra d'ambient estudiantil, en tres actes, d'Alfons Roure, «Corpus».

—Tomàs Ribas ha format una companyia d'aficionats, i a base de la seva darrera obra «La Pubilla morta» la qual té el propòsit de representar en diversos teatres de la Costa. No cal dir que li desitgem un bon èxit.

RUBI

CASAL POPULAR. — El grup amateur «Fortitudo», ha celebrat el seu benefici representant les obres «El sant de l'amo» i «Càpsules Mauser», les quals foren molt ben acollides.

SANT FELIU DE GUIXOLS

La Secció dramàtica del Col·legi de Sant Josep ha debutat amb el drama en tres actes «El Rodamon», de Manuel Gomis.

SANT CENIS DE VILASSAR

En el Casal Popular de dita vila, tingué lloc el diumenge, dia 9, la representació del drama «La troca dels embulls» dirigida per Lluís Massiques, amb una bona execució.

SANT JUST DESVERN

Al teatre de l'Ateneu va inaugurar-se el prop-passat diumenge la temporada 1932-1933 amb la representació del diàleg «De pesca», recitat per la senyoreta Camps i el senyor Marca, i «Tres milions busquen hereu», d'Enric Lluelles.

VILANOVA DE SECRIA

En el teatre de la societat «L'Alegria» i baix la direcció d'Antoni Larregola s'ha representat el drama de Santiago Rossinyol «L'Héroee».

Buenos-Aires (Argentina)

CASAL CATALA. — La Secció d'Art Escènic portà a l'escena per primera vegada a Buenos Aires el poema dramàtic del vigorós poeta Josep M.ª de Sagarra «La Corona d'Esinpes», dirigida extraordinàri, puix malgrat les dificultats que presenten totes les obres en vers en ço que es refereix a la dicció, en resultà una execució molt arrodonida. La senyora Carme Jarque en el paper de «Marta», ens feu recordar per de «Marta», ens feu recordar una vegada més la gran actriu que tantes vegades han admirat els aimants del Teatre Català. Els senyors Sagalà i Company estigueren admirables en els papers de «Miquel» i «Eudalt de Bellpuig». Les senyores Santos de Cunill, Lleonor de Seres i Arinyo de Marqués, molt bé. Voluntariosos els senyors Lleonor, Gol, Massip, Moreno i Massó.

Assistí a la representació un públic nombrosíssim, el qual aplaudí amb entusiasme en finalitzar els actes.

Un aplaudiment a l'escenògraf senyor Valls pel decorat, d'una perspectiva adient.

UN CONCURS

Se'ns prega la inserció de les següents bases que regiran per al «Concurs d'obres de Teatre per a Centres Catòlics», que organitza per a l'any vinent l'«Ateneu de Sant Lluís Gonzaga» de Sant Andreu de Palomar, amb motiu de celebrar las noces de diamant de la seva fundació.

1. — Es concedeix un premi únic de 500 pessetes a la millor obra teatral, drama o comèdia, presentada.

2. — El Jurat pot declarar desert el premi si no hi hagués cap obra que s'ajustés a les bases d'aquest Concurs.

3. — L'obra ha d'ésser inèdita, sense dames i pel seu tema i conceptes pròpia a representar en teatres de Centres Catòlics.

4. — Les obres han d'ésser escrites en llengua catalana i han de tenir com a mínim 3 actes i com a màxim 5 actes. Hom recomana que les obres estiguin escrites en lletra molt clara o a màquina i en quartilles d'una sola cara.

5. — Les obres poden indistintament ésser escrites en vers o en prosa i en vers i prosa a la vegada, i podran ésser d'època o de temps actual.

6. — El Jurat es reserva el dret en profit de l'autor mereixedor del premi, d'esmenar aquelles faltes involuntàries a l'Ortodòxia Catòlica en que hagués pogut incórrer l'escriptor.

7. — Pel sol fet d'enviar-se l'obra al Concurs, queda autoritzada aquesta rectificació la forma de la qual es farà d'acord amb l'autor. Aquesta retificació ateny solament a conceptes i raonaments en pugna amb l'Ortodòxia Catòlica.

8. — L'obra l'argument o escenes de la qual escapin a les possibilitats d'ésser representada en teatre de Centres Catòlics es considera fora de Concurs.

9. — Les obres seran presentades sense signatura ni indicació d'autor i acompanyades d'un plec que contingui el nom i domicili d'aquell i una escena de l'obra presentada. Aquest plec portarà escrit al damunt el títol de l'obra que haurà estat enviada.

10. — Totes les obres han d'ésser enviades al carrer de Sant Andreu, números 95 i 97 abans del dia 1 de gener de l'any 1933.

La data de celebració del Concurs i lliurament del premi, serà anunciada oportunament per la premsa.

11. — Les obres no premiades podran ésser passades a recollir fins dos mesos després de celebrat el Concurs.

12. — Tots els drets queden a favor de l'autor.

13. — Els ofertors del premi es reserven únicament el dret preferent d'estrena de l'obra premiada, per el pròxim diumenge de Pasqua de Resurrecció.

Formen el Jurat els Srs. següents:

Lluís Masriera, Octavi Saltor, Tomás Roig Llop, Dr. Joan Colomer Pvre., Pau Roig Serra.

TEATRE CATALA és un periòdic que gaudeix d'una independència absoluta i la seva única finalitat és la de treballar desinteressadament per la prosperitat, l'expandiment i la consolidació de l'escena nacional.

TEATRE CATALA donarà acolliment en les seves planes a tota mena de criteris, exposats amb correcció i dignitat; però en cap cas, es farà responsable de les opinions i dels conceptes emesos en els escrits que publicui avalats amb la signatura de llurs autors.

Per a consultes sobre publicitat i encàrrecs d'anuncis, adreueu-vos a **Jaume Marill Forns, «Argos de la Premsa», Rambla de les Flors, 15, pral., Telèfon número 15897. Barcelona.**

NOTICIARI

El nostre bon amic i col·laborador Pere Cavallé, ha estat nomenat Comissari de la Generalitat a Tarragona.

Aquest nomenament, que és més un acte de justícia que no pas una distinció, ha estat molt ben rebut pels qui coneixen les altíssimes dots d'intel·ligència i d'honestetat del meritíssim escriptor reusenc.

Que sigui l'enhorabona i felicitem-nos tots de l'encert de la designació.

CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ I DE LA INDUSTRIA. — El proper dissabte, dia 22, a la nit, s'inauguraran les vetllades de teatre català inèdit organitzades per dita entitat amb l'estrena de la comèdia en tres actes, de Ramón Vinves, «Un amo», per la companyia Buxadós-Rovira. En tenim excel·lents impressions que esperem veure confirmades.

El dilluns, dia 10, en ocasió de començar-se les classes del curs present, va quedar oberta al públic, a la sala d'actes de l'Escola d'Art Dramàtic, carrer Elisabets, 12, l'exposició dels treballs dels alumnes d'escenografia.

Aquesta exposició es podrà visitar els dilluns, dimecres i divendres, de 7 a 9 de la tarda, fins el darrer dia d'aquest mes.

El dia 8 del proper mes de desembre s'escau el centenari del naixement del gran dramaturg noruec Bjørnstjerne Bjørnson i amb aquest motiu es preparen unes fastuoses cerimònies commemoratives.

Els principals actes projectats tindran lloc al Teatre Nacional i a la Universitat d'Oslo.

El govern noruec pren part en l'homenatge, fins a l'extrem d'haver decretat que el dia 8 de desembre sigui festa nacional.

Imp. Ràpides Valls, Tàpies, 4

Palau Música Catalana

ORQUESTRA PAU CASALS

SEGON CONCERT DE TARDOR: Diumenge 16 octubre a 2 quarts de 6 de la tarda, dirigit pel Mestre

Enric Fernandez Arbós

PROGRAMA

"Haydn" Simfonia en sol major, N.º 13. **"Wagner"** Obertura dels Mestres Cantaires. **"Corelli"** Sarabande, Gigue i Badinier.

"Respighi" Fontanes de Roma.

"Falla" Danses d'«El sombrero de tres picos.» (I Los vecinos. II Danza del molinero). **"Albeniz-F. Arbós"** Iberia, (I Evocación. II Corpus Christi en Sevilla. III Triana).

Despatx de Localitats U. M. E. Passeig de Gracia, 54. Demà, diumenge, localitats i entrades: guixeta Palau. Concerts successius: diumenges 16, 23 i 30; tarda; dimecres, 20 i dijous 27, nit.

VIATGES CATALONIA

RAMBLA ESTUDIS, 12. TEL. 23252

Mallorca a l'abast de tothom

Tres dies estada a l'Illa i excursions, 75 pessetes.

Passejges.

Billets ferrocarril.

Kilomètrics.

Autocars.

SALENYS

Exquisida aigua
de taula

CATALUNYA

Publicació quinzenal
d'obres escèniques

TEATRAL

Administració: [Logo]
Llibreria-Arxin Teatral] MILLA
Carrer Sant Pau, 21-Barcelona!

OBRES PUBLICADES

- 1 L'HEROE Santiago Rusiñol
- 2 LA CORONA D'ESPINES J. M.ª de Sagarra
- 3 SIRENA-LA BARCA DELS AFLIGITS Apel·les Mestres
- 4 L'HOTEL DE LA GLORIA J. M.ª de Sagarra
- 5 DON «GONZALO» O L'ORGULL DEL GEC A. de S. Llanas
- 6 EL COMEDIANT SULLIVAN Ll. Millà—R. Cuadreny
- 7 UN PARE DE FAMILIA Carles Soldevila
- 8 EL CARRO DEL VI
EL CARRO DESFET R. Ramon Vidales
- 9 L'ALEGRIA DE CERVERA J. M.ª de Sagarra
- 10 EL NEGUIT DE LES OMBRES Enric Lluelles
- 11 MONOLEGS Apel·les Mestres
- 12 HORES D'AMOR I DE TRISTESA Adrià Gual
- 13 CLARIS Conrad Roure
- 14 LA RODA DE LA FORTUNA Avel·lí Artís
- 15 RECÓ DE XIPRERS Ramon Vinyes
- 16 EL FERRER DE TALL Frederic Soler
- 17 LA FABRICA VELLA Francesc Parcerisa
- 18 DESITJADA Josep M.ª de Sagarra
- 19 LA ESPOSA Florenç Cornet
- 20 GENT D'ARA Emili Coca Vallmajor

Cada quinze dies una
obra teatral :: ::
catalana en dos,
tres o més actes
completa, im-
presa curosa-
sola un for-
mat pràctic.

Les millors obres dels
millors autors ::
Publicació de les
estrenes interes-
sants i reedició
de les obres de
repertori esge-
:: :: tades :: ::

Tots els amants del
nostre Teatre hi es-
tan suscripció :: ::
puix que aque-
sta publicació su-
pera a totes les
:: similars ::

Catalunya Teatral es
publica tot l'any ::
però la suscrip-
ció poden fer-la
per cada 10 nù-
meros (6 pesse-
tes), començant-
la des del nùme-
ro que vulguen

CADA OBRA 65 CENTIMS

Els números 2, 4, 9, 13, 16 i 18 són extraordina-
ris de 80 centims.

CADA 10 OBRES SERVIDES PER SUBS-
CRIPCIÓ, 6 PESSETES